

розробки нових продуктів («фіолетових корів» за С.Годіном) та створенням нових ринків («голубих океанів» за Ч.Кімом).

Таким чином, можливо визначити характерні риси формування маркетингової стратегії, яка на сьогодні вже виходить за межі маркетингу 4p та STP (segmentation-targeting-positioning). В першу чергу, маркетинговий аспект має бути врахований вже на рівні формування місії, цінностей та візії підприємства з подальшою узгодженістю у функціональній маркетинговій стратегії та операційних стратегіях збуту, реклами та інш. По-друге, вимогливість та обізнаність споживача, його впевненість у своїй виключності вимагає від підприємців більш широкого залучення покупців до розробки та реалізації стратегічних ініціатив в області розробки та удосконалення продуктів. Третьою визначальною рисою є орієнтація на інновації в області розробки продуктів та створення нових ринків для забезпечення конкурентоспроможності та стабільної ефективної діяльності підприємства.

Література: 1. Курс МВА по стратегическому менеджменту / Пер. с англ. – М.: Альпина Паблишер, 2002. 2. Ф. Котлер, Х. Каргаджайя, А. Сетиаван Маркетинг 3.0. От продуктов к потребителям и далее - к человеческой душе/ Пер. с англ. - М.: Эксмо, 2011. - 240 с. 3. С.Годин Фиолетовая корова. Сделайте свой бизнес выдающимся! /Пер. с англ. – М.: [Манн, Иванов и Фербер](#), 2012. – 176 с. 4. [Д. Тапскотт и Э. Д. Уильямс](#) Викиномика. Как массовое сотрудничество изменяет все. – М.: [BestBusinessBooks](#), 2009. - 392 с. 5. Ч. Ким, Р. Моборн "[Стратегия голубого океана](#)". – М.: [Манн, Иванов и Фербер](#), 2012.

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЗОВНІШНІМ ЗАГРОЗАМ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

Пушкарь Т.А., Новак А.М., ХНАМГ, м. Харків, Україна

Для забезпечення ефективного функціонування сучасному підприємству будівельного комплексу необхідно не тільки постійно проводити моніторинг рівня економічної безпеки, але оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища, виникнення потенційних і реальних загроз, беручи до уваги особливості регіонального розвитку, його тенденції й перспективи. Формування системи ефективних економіко – організаційних заходів протидії можливому негативному впливу і своєчасного реагування на нього спрямоване на забезпечення максимальних можливостей реалізації економічних інтересів підприємств будівельного комплексу з одного боку, і забезпечення достатнього рівня їхньої економічної безпеки, зокрема стосовно зовнішніх загроз. Теоретико – методологічні питання економічної безпеки, оцінки її рівня, розглядаються в працях провідних російських й українських вчених, зокрема Л. Абалкіна, Я. Базилука, З. Варналія, О. Власюка, А. Герасимова, В. Геєця, С. Глазьева, Б. Губського, Т. Клебанової, В. Мунтіяна, Г. Пастернак - Таранушенка, В. Сенчагова, А. Татаркіна, В. Шлемка [1 – 5]. Ефективна реалізація економічних інтересів підприємств будівельного комплексу передбачає вирішення ряду питань, для чого необхідне чітке розуміння сучасних процесів регіонального розвитку. Процеси регіоналізації й перенесення основних точок зростання у регіони, надання відносної самостійності сучасному регіону у вирішенні питань створення новітніх господарських комплексів й ефективних умов для соціально – економічного розвитку змінюють теоретико – методичні підходи до визначення економічних інтересів підприємств будівельного комплексу та напрямів забезпечення їх економічної безпеки. Економічні інтереси підприємств будівельного комплексу характеризують якісно нові економічні стосунки, що виникли на основі різноманіття сучасних форм власності. Аналіз українського і зарубіжного досвіду розвитку будівельної галузі, наглядно продемонстрував, що для створення ефективно функціонуючих регіональних будівельних комплексів необхідно, передусім, забезпечити розвиток інфраструктури ринку будівельної продукції й підрядних робіт.

Період 2004 – 2008 р. р., який характеризується певним рівнем стабільності зовнішнього середовища діяльності підприємств будівельного комплексу, надав можливість підприємствам будівельних комплексів нарощувати обсяги виробництва, збільшити обсяги інвестицій в основний капітал. В цей період значно зросли обсяги введення в експлуатацію житла, чому

значно сприяла реалізація новітніх програм іпотечного кредитування. Але ситуація, що склалася у країні 2008 – 2010 р. р., значно ускладнила умови функціонування підприємств будівельних комплексів, які, як ніякі інші, відчули руйнівний вплив зовнішнього середовища і виявилися нездатними дієво реагувати на нестабільні динамічні зміни.

Серед найбільш впливових загроз економічній безпеці підприємств будівельного комплексу було визначено:

внутрішні загрози: значний знос основних фондів більшості підприємств будівельних комплексів; плінність кадрів, що зумовлено низьким рівнем заробітної плати, значними фізичними навантаженнями в роботі виробничого персоналу, працею в підвищених небезпечних умовах (зокрема на будівельних об'єктах) тощо; зниження якості кадрового потенціалу та ефективності його використання, що не може не відбитися на якості будівельної продукції; значний рівень фінансової залежності підприємств будівельних комплексів; значний термін оборотності обігових коштів; сезонні коливання у сфері будівництва.

зовнішні загрози: політична нестабільність у регіонах; недосконалість існуючих систем фінансування будівництва; розвиток значного тіньового сектору у сфері будівництва; необґрунтовані зміни у податковому, господарському законодавстві, відсутність Житлового Кодексу, який відповідав би сучасним вимогам, недосконалість нормативно – правового поля, в якому функціонують підприємства будівельного комплексу; значні падіння темпів промислового розвитку у великих промислових регіонах; зниження якості життя населення у регіонах.

У сфері будівництва для підприємств важливим стає питання про створення певного запасу міцності, що дозволяє протидіяти негативному впливу зовнішніх факторів і базується на достатньому рівні економічної безпеки. В умовах динамічних змін і нестабільності зовнішнього середовища повинні враховуватися наступні аспекти: поточний рівень економічної безпеки; тактичні економічні інтереси підприємств будівельних комплексів, які враховують поточні питання фінансово – господарської діяльності й фінансовий стан підприємства; кон'юнктуру ринку й поточне конкурентне середовище, що зумовлює реалізацію стратегічних економічних інтересів; найбільш впливові зовнішні загрози і можливості, що надає поточний рівень економічної безпеки, по їх нейтралізації. Таким чином, економічна безпека підприємств будівельного комплексу визначається як створення таких умов їх функціонування, при яких забезпечено її достатній рівень, який надає можливість реалізовувати тактичні економічні інтереси і створювати певний запас міцності для реалізації в подальшому стратегічних економічних інтересів підприємств і обумовлюється технологією будівельного виробництва, його сезонністю, наявністю різноманітності об'єктів будівництва, можливими джерелами фінансування, різноманітністю видів діяльності підприємств будівельного комплексу, а також формуванням інституційного середовища здійснення діяльності у сфері будівництва.

Література: 1. Пастернак-Тарнушенко Г. А. Економічна безпека держави. Методологія забезпечення [Текст]: монографія. / Г. А. Пастернак – Тарнащенко. - К.: Київський економічний інститут менеджменту, 2003. - 320 с. 2. Бінько І. Ф. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення [Текст]: монографія. / В. Т. Шлемко, І. Ф. Бінько. - К.: НІСД, 1997. - 144 с. 3. Абалкин Л. Экономическая безопасность России: угрозы и их отражение/ Л. Абалкин//Вопросы экономики. – 1994. – №12. – С. 34 – 41 4. Власюк О.С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку /О.С. Власюк; Нац. ін. –т міжн. безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України. – К.; 2008. – 48 с. 5. Клебанова, Т. С. Экономическая безопасность региона: анализ, оценка, прогнозирование [Текст]: монография/ Т.С. Клебанова, В.С. Пономаренко, Н.Л. Чернова; – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2004. – 144 с.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО РИНКУ

Романець О.А, АМУ, м. Київ, Україна

У кожній країні історія взаємовідносин держави з ринком, з вільним підприємництвом має унікальний характер. Так для економіки нашої країни ефективно функціонування